

Podatel:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, IČ: 62536761, se sídlem Fráni Šrámka 1168/35, České Budějovice 3, 370 01 České Budějovice

právně zastoupen:

Advokátní kancelář Šikola a partneři, s.r.o., IČ: 28359640, se sídlem Údolní 567/33, 602 00 Brno

**Rozklad proti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí
ze dne 20. 10. 2014, č. j. 2092/560/14, 73273/ENV/14,
GEO 4/2013**

Příloha:

- plná moc k zastupování

I.

Podateli bylo dne 23.10. 2014 doručeno rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 20. 10. 2014, č. j. 2092/560/14, 73273/ENV/14, GEO 4/2013, kterým bylo stanoveno průzkumné území Kraví hora pro ověření homogenní přírodní geologické struktury – horninového bloku s vhodnými geotechnickými vlastnostmi pro navazující průzkumně-geologické práce (dále jen „napadené rozhodnutí“).

V souladu s § 152 a § 81 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) podává tímto podatel v zákonné lhůtě rozklad, kterým napadené rozhodnutí napadá v plném rozsahu.

II.

Odůvodnění rozkladu

2.1 Zmatečná žádost

Podatel již ve svém vyjádření ze dne 13. 3. 2013 upozorňoval na nesrovnalosti žádosti, na její zmatečnost a rozpornost. Na tomto nic nezměnilo ani doplnění žádosti žadatelem, jelikož takové doplnění považoval podatel za podání nové žádosti. V žádosti byl rozporný její rozsah, jakkoliv se žadatel snažil tento rozsah upřesnit ve svém doplnění, doba, na kterou žádá žadatel stanovení průzkumného území, jakož i další dílčí nesrovnalosti uvedené ve vyjádření podatele. Nebyly tak splněny požadavky § 45 odst. 2 správního řádu, podle kterého je žadatel povinen formulovat žádost tak, aby z ní bylo patrné, čeho se domáhá.

Ministerstvo k tomuto uvedlo, že z dikce geologického zákona shledalo doplněnou žádost jako úplnou a že ji jako takovou pochopili „skoro všichni účastníci řízení, kromě dvou odvolatelů.“ Rozpor v době, na kterou žádá žadatel stanovit průzkumné území, vyřešilo Ministerstvo životního prostředí direktivním stanovením doby do 31. 12. 2016. K námitce vztažené ke správnímu řádu se nevyjádřilo s odkazem na princip *lex specialis derogat legi generali*.

Podatel s tímto odůvodněním nesouhlasí. Zmatečnost žádosti v části toho, co se jí navrhuje, tedy pro které etapy se stanovení průzkumného území požaduje, je podstatnou vadou žádosti, pro kterou je možné i řízení zastavit (srov. Jemelka, L.; Pondělníčková, K.; Bohadlo, D. Správní řád. Komentář. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 212). Uvedenou zjevnou zmatečnost přitom nelze odstranit direktivně, jak to učinilo Ministerstvo životního prostředí, neboť je potřeba postupovat podle správního řádu a nechat nejasnosti v žádosti vysvětlit žadatele.

Ministerstvo zcela opominulo námitku podatele týkající se neuposlechnutí výzvy MŽP ze dne 14. února 2013. Tímto přípisem (pod č.j. 335/560/13 10743/ENV/13) vyzvalo ministerstvo žadatele ve smyslu § 45 správního řádu o doplnění žádosti, a to v bodě a) „*Na straně šest doplnit vztah mezi závěry schváleného „Plánu činnosti Správy úložišť na rok 2013, tříletý plán a dlouhodobý plán“ a na něj navazujícího Usnesení vlády České republiky č. 955 ze dne 20. 12. 2012 a jednotlivými etapami geologických prací dle § 2 odst. 5. zákona č. 62/188 Sb. o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu (geologický zákon), ve znění pozdějších předpisů a § 3 vyhlášky č. 369/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek.*“ a stejně tak v bodě b) „*Doplnit odůvodnění žádosti o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry Kraví hora o vazbu geologického průzkumu na mezinárodní závazky České republiky.*“ Žadatel na tuto

výzvu nikdy nereagoval, požadované skutečnosti nedoplnil, avšak ministerstvo na nich z neznámého důvodu netrvalo, přestože na to podatel upozorňoval.

S tím souvisí také nezákonný postup Ministerstva životního prostředí, když se nezabývalo námitkami podatele k požadavkům správního řádu. Působnost správního řádu je vymezena v § 1 odst. 2 správního řádu. Správní řád se podle těchto ustanovení použije, nestanoví-li zvláštní zákon jinak. Zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „geologický zákon“) se k působnosti správního řádu vymezuje v § 25, kdy uvádí, že se obecné předpisy o správním řízení nevztahují na řízení podle § 7 geologického zákona. A contrario se tedy použijí na všechna ostatní řízení podle geologického zákona a argumentace Ministerstva životního prostředí tak nemá zákonnou oporu. Postup Ministerstva životního prostředí je nejenom nezákonný, nýbrž způsobuje také nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů.

Nakonec je třeba podotknout, že ani vyřízení námítky zmatečnosti žádosti není v souladu se správním řádem, konkrétně se zásadou přesvědčivosti postupů správního orgánu v rámci dobré správy. Dle přesvědčení podatele nelze pouze odkázat na skutečnost, že většině účastníků je určitá otázka jasná, pokud zde jsou účastníci, kterým dosavadní postup v řízení otázku nevyjasnil. Právě kvůli těmto účastníkům se pak musí spornou otázku pokusit objasnit správní orgán, což však v tomto případě Ministerstvo životního prostředí neučinilo a zatížilo tak napadené rozhodnutí další nezákonností, pro kterou je třeba napadené rozhodnutí v řízení o rozkladu zrušit.

2.2 Nezákonný postup žadatele

Žadatel, Správa úložišť radioaktivních odpadů, je organizační složkou státu zřízenou Ministerstvem průmyslu a obchodu atomovým zákonem. Podle § 26 odst. 4 zákona č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „atomový zákon“) musí Správa úložišť radioaktivních odpadů vykonávat veškerou svou činnost pouze na základě ročního, tříletého a dlouhodobého plánu činností. Žádost byla podána dne 24. 9. 2013, tedy v době platnosti Plánu činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2013, tříletý plán a dlouhodobý plán (dále jen „Plán činnosti SÚRAO 2013“), který byl přijat vládou usnesením č. 955 dne 20. 12. 2012. V uvedeném dokumentu, který vymezuje působnost Správy úložišť radioaktivních odpadů je uvedeno: „*Strategie postupu Správy k ověření vhodnosti lokalit pro budoucí HÚ a k výběru dvou kandidátních lokalit předpokládá jednání s obcemi s cílem získání jejich souhlasu se zapojením do výběru lokality. Správa k tomuto předpokládá uzavření písemných dohod s jednotlivými obcemi. Teprve po získání tohoto souhlasu Správa podá na MŽP žádost o stanovení průzkumného území a teprve po jeho stanovení náleží obcím příspěvek jak z průzkumného území dle horního zákona, tak z jaderného účtu v souladu s novelou atomového zákona.*“ (zdůrazněno podatelí).

Ministerstvo životního prostředí se v napadeném rozhodnutí s tímto rozporem vypořádalo konstatováním, že průzkumné území je stanoveno se souhlasem dotčených obcí a že v případě obcí Sejrek a Bukov rozhodnutí plně respektuje jejich nesouhlas a požadavky (srov. str. 15 napadeného rozhodnutí).

Uvedené vypořádání námítky podatele je na první pohled vnitřně rozporné a tedy nepřezkoumatelné. Pro tuto nepřezkoumatelnost je třeba napadené rozhodnutí zrušit.

Navíc, i kdyby bylo průzkumné území stanovené za souhlasu dotčených obcí, podatel namítal, že žádost byla podána v rozporu s Plánem činnosti SÚRAO 2013, nikoliv že by bylo průzkumné území stanoveno bez souhlasu dotčených obcí. Obsahem námítky podatele se tak vlastně Ministerstvo životního prostředí vůbec nezabývalo, což je však taktéž důvod pro nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, které musí vést k jeho zrušení.

Napadené rozhodnutí se tak vůbec nezabývá tím, zda byl žadatel oprávněn žádost podat. Z citované části Plánu činnosti SÚRAO 2013 výslovně vyplývá, že tak žadatel v roce 2013 učinit nemohl. Podatel opět odkazuje na § 26 odst. 4 atomového zákona, že žadatel je oprávněn vykonávat svou činnost v roce 2013 pouze v intencích výše citovaného Plánu činnosti SÚRAO 2013. Pokud je tedy žádost podána v rozporu s tímto dokumentem, jedná se zcela zjevně o porušení povinnosti vyplývající z atomového zákona, které je dle § 41 písm. f) atomového zákona sankcionovatelné. Podatel považuje za absurdní, aby takové jednání žadatele, které lze z hlediska atomového zákona chápat jako správní delikt, bylo ze strany Ministerstva životního prostředí hodnoceno jako legální krok k zahájení správního řízení o stanovení průzkumných území. Bylo by tak zcela proti smyslu zákonné úpravy, pokud by takové sankcionované porušení zákona mohlo vyústit v právně platný výsledek.

Na věci nic nemění ani Plán činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2014 (dále jen „Plán činnosti SÚRAO 2014“), který schválila vláda dne 18. 12. 2013 svým usnesením č. 985. Tento plán činnosti vymezuje totiž až činnosti žadatele pro rok 2014 a nemůže zhojit rozpor činnosti žadatele s Plánem činnosti SÚRAO 2013, protože činnost žadatele před 1. 1. 2014 vůbec neupravuje.

Obdobný rozpor lze spatřovat v jednání žadatele a usnesením vlády č. 955 ze dne 20. 12. 2012. Podle § 21 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů se ministerstva ve veškeré své činnosti řídí usneseními vlády. Jelikož je žadatel organizační složkou státu zřízenou Ministerstvem průmyslu a obchodu jsou i pro něj usnesení vlády závazná. Postup v rozporu s usnesením vlády č. 955 ze dne 20. 12. 2012, kterým byl Plán činnosti SÚRAO 2013 schválen je tak jen další nezákonností, která znemožňuje Ministerstvu životního prostředí žádosti vyhovět.

V tomto ohledu je možné odkázat také na § 30 odst. 5 správního řádu, podle kterého musí každý, kdo činí úkony, tedy i žadatel v případě žádosti, prokázat své oprávnění. Způsob prokázání oprávnění přitom závisí na tom, o jakou právnickou osobu se jedná (zde se jedná o Českou republiku, za kterou jedná organizační složka státu) a jakou právní úpravou se řídí její fungování (v tomto případě se jedná o atomový zákon). Pokud toto oprávnění nebylo prokázáno, mělo Ministerstvo životního prostředí vyzvat žadatele k doplnění. Toto oprávnění k podání žádosti pak přitom vzhledem k výše uvedenému pro rozpor s Plánem činnosti SÚRAO 2013 a při zohlednění § 26 odst. 4 atomového zákona žadatel (jednající za Českou republiku) nemohl mít.

2.3 Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí a porušení práva účastníků vyjádřit se k podkladům napadeného rozhodnutí

Napadené rozhodnutí je dále nepřezkoumatelné, neboť ze správního spisu nelze seznat, jaké konkrétní podklady či jejich verze vzalo Ministerstvo životního prostředí v úvahu při svém rozhodování, jelikož správní spis tyto dokumenty neobsahuje.

V napadeném rozhodnutí Ministerstvo životního prostředí uvedlo, že všechny zásadní materiály byly umístěny žadatelem na jeho internetové stránky a ve správním spise Ministerstvo životního prostředí eviduje toliko odkazy na příslušné internetové stránky.

Podatel s takovým postupem nemůže souhlasit. Ministerstvo životního prostředí se ostatně při své úvaze neodkázalo na žádné zákonné ustanovení, které by mu takový postup umožňovalo. Naopak podle § 17 odst. 1 správního řádu je zřejmé, že spis tvoří všechna podání a písemnosti vztahující se k dané věci, tedy včetně jejich příloh, a to bez ohledu, zda jsou považovány za podklady rozhodnutí, případně za zásadní materiály nebo nikoliv, přičemž, které materiály jsou považovány za zásadní, Ministerstvo životního prostředí v napadeném rozhodnutí vůbec nekonkretizovalo. Ve spisu totiž musí obsaženy i takové písemnosti, které za podklady rozhodnutí považovat nelze, například nezákonně získané důkazy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, č. j. 1 Afs 58/2009 – 541).

Navíc spis musí být způsobilý sloužit k přezkumu rozhodnutí vydaných v rámci věci, ke které se vztahuje. Například v odvolacím řízení „*odvolací správní orgán zruší napadené rozhodnutí a vrátí věc k novému projednání zejména v případech, kdy jsou ze spisového materiálu zřejmé nedostatky při zjišťování stavu věci*“ (srov. Jemelka, L.; Pondělníčková, K.; Bohadlo, D. *Správní řád. Komentář*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, str. 438). V případě, že by ve spise nebyly veškeré jeho části, nemohl by vůbec odvolací správní orgán (zde orgán rozhodující o rozkladu) tyto nedostatky posoudit a tím spíše je třeba napadeného rozhodnutí vzešlé z takto neřádně vedeného spisu v odvolacím (rozkladovém) řízení zrušit.

Nelze brát v úvahu ani tvrzení žadatele, respektive Ministerstva životního prostředí v napadeném rozhodnutí, že zásadní materiály jsou k dispozici na internetových stránkách žadatele, a to už jen z důvodu, že se tak Ministerstvo životního prostředí nevypořádalo se všemi materiály, které měly být součástí spisu.

K oněm zásadním materiálům podatel zejména trvá na tom, že takto umístěné části spisu nejsou umístěné v souladu se zákonem. S dokumenty na internetu lze manipulovat, jen těžko lze zajistit, aby verze, ze které vycházel správní orgán, zůstala zachována i pro přezkum orgánem odvolacím či jinou osobou. Umístění materiálů na stránkách žadatele je pak zcela nepřípustné. Žadatel má zájem na výsledku věci, jeho pozdější manipulace s podklady tak může případný přezkum rozhodnutí výrazně ovlivnit (manipulací s materiály) nebo zcela znemožnit (smazáním materiálů ze svých stránek).

Podateli se poté nikde na internetových stránkách žadatele ani jiných subjektů nepodařilo dohledat usnesení vlády č. 487/2002 Sb., kterým měla být výše uvedená koncepce nakládání s radioaktivními odpady schválena, neboť na stránkách Vlády ČR jsou evidována pouze usnesení vlády před rokem 2004. Stejně tak se podatelům nepodařilo nalézt ani Plán činnosti a rozpočet Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2014, tříletý plán a dlouhodobý plán, který by měl být veden na stránkách Vlády ČR pod číslem 1376/13. Je třeba však zdůraznit, že i kdyby podatel tyto materiály na internetových stránkách nedohledal, byť by tam umístěny byly, nelze toto klást za vinu podateli, jelikož ten má právo, aby měl spis úplný pro jejich případné nahlížení.

S výše uvedeným souvisí také porušení práva podatele na vyjádření se k podkladům rozhodnutí. Ministerstvo životního prostředí sice jasně nevymezilo, jaké dokumenty považuje za podklady rozhodnutí, čímž porušilo § 68 odst. 3 správního řádu, podle kterého v odůvodnění rozhodnutí musí být uvedeny podklady pro jeho vydání. Tato vada již sama o sobě by mohla být důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí. Nicméně s ohledem na tuto skutečnost je třeba považovat za podklad rozhodnutí všechny dokumenty, které Ministerstvo životního prostředí v napadeném rozhodnutí zmiňuje, či na ně odkazuje. Tomu nasvědčuje také znění § 50 odst. 1 správního řádu, které rozumí podklady rozhodnutí mimo jiné „*návrhy účastníků, důkazy, skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti, podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci, jakož i skutečnosti obecně známé*“,

a dále § 50 odst. 3 správního řádu, který musí být při výkladu toho, co je a co není podkladem rozhodnutí vzat v úvahu a který ukládá správnímu orgánu povinnost zjistit okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu. Tato povinnost získává na významu také v souvislosti s § 4a odst. 6 geologického zákona. Je přitom nepochybné, že výše uvedené koncepce, plány činností, usnesení vlády, ale i jednotlivé studie jsou způsobilé vypovídat o veřejných zájmech, které se řízení dotýkají. Jako takové je tedy nutné je považovat za podklad rozhodnutí a musí být uloženy ve správním spise. Tak tomu však v případě napadeného rozhodnutí nebylo, čímž bylo porušeno právo podatele na vyjádření se k podkladům napadeného rozhodnutí a celé řízení bylo zatíženo vadou, která musí mít za následek zrušení napadeného rozhodnutí správním orgánem rozhodujícím o rozkladu.

2.4 Porušení § 4a odst. 6 geologického zákona a § 50 odst. 3 správního řádu při hodnocení veřejných zájmů

Podle § 50 odst. 3 správního řádu je správní orgán povinen v průběhu řízení zjistit okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu. Na toto ustanovení navazuje a dále ho konkretizuje ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona, podle něž Ministerstvo životního prostředí žádost žadatele zamítne, pokud by mimo jiné zde byl jiný veřejný zájem převyšující zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska.

2.4.1 Podatel předně namítá, že při hodnocení důkazů jim navržených pro posouzení otázky veřejného zájmu vybočilo Ministerstvo životního prostředí z mezí správního uvážení, když tyto důkazy v rozhodnutí patřičně nezohlednilo anebo je dezinterpretovalo.

a) veřejný zájem hospodárnosti a efektivity nakládání s veřejnými prostředky

Podatel upozornil na oznámenou veřejnou zakázku žadatele (oznámení předběžných informací), která se týká vyhledávání dalších lokalit pro umístění hlubinného úložiště v širším okolí jaderných elektráren, které má proběhnout do konce roku 2015. Je tedy, dle přesvědčení podatele, zcela neefektivní stanovovat průzkumné území nyní, když až na konci roku 2015 bude zřejmé, v jakých lokalitách o něj bude třeba žádat. Takový postup odporuje zásadám hospodárnosti a efektivity při nakládání s veřejnými prostředky. Tento veřejný zájem musí být brán v úvahu při rozhodování o stanovení průzkumného území.

Ministerstvo životního prostředí k tomuto uvedlo, že se nejedná o nedostatek, nýbrž o přínos v přístupu žadatele, který je v souladu se zákonem o životním prostředí.

Ministerstvo životního prostředí však vůbec nevzalo v úvahu, že žadatel je organizační složkou státu hospodařící s veřejnými prostředky. Mělo tedy zkoumat, zda zde není veřejný zájem na efektivním a hospodárném nakládání s těmito veřejnými prostředky. Pochopitelně spousta aktivit nad rámec povinností stanovených zákonem mohou být vnímány jako přínosné. Otázkou, kterou se mělo Ministerstvo životního prostředí však zabývat je, zda takové aktivity nejsou neefektivní, tedy zda takový přínos opravdu je přínosem i při zohlednění nákladů, které jsou na jeho vytvoření vynakládány. Touto správní úvahou se však Ministerstvo životního prostředí dostatečně nezabývalo a je tak třeba napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc Ministerstvu životního prostředí k dalšímu posouzení.

b) veřejný zájem vyjádřený v referendu obce Bukov

Dále podatel spatřuje veřejný zájem ve vyjádření obyvatel obce Bukov v platném referendu z ledna 2013, že nechtějí, aby obec spolupracovala se SÚRAO na budování hlubinného úložiště a aby se takové hlubinné úložiště v blízkosti obce nacházelo.

K této námitce se Ministerstvo životního prostředí přitom vůbec nevyjádřilo, ačkoliv jiných rozhodnutí o stanovení průzkumného území pro etapu vyhledávání za účelem vybudování hlubinného úložiště Ministerstvo životního prostředí zájem občanů vyjádřený v referendech považovalo za veřejný zájem. Tím, že se Ministerstvo životního prostředí vznesenou námitkou dostatečně nezabývalo, porušilo také své povinnost dbát na to, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem stanovenou v § 2 odst. 4 správního řádu, stejně jako již zmíněnou povinnost zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu stanovenou v § 50 odst. 3 správního řádu.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2006, č. j. 4 As 58/2005 – 65 musí správní orgán uvést ve svém rozhodnutí, proč námitky účastníka řízení považuje za vyvrácené či nerozhodné. Pokud tak neučiní, je takové rozhodnutí nepřezkoumatelné, a to pro nedostatek důvodů. Z těchto důvodů nezbyvá správnímu orgánu rozhodujícím o rozkladu nic jiného, než napadené rozhodnutí pro tuto nepřezkoumatelnost zrušit.

c) veřejný zájem na ochraně lokalit, u nichž nebyl získán souhlas obcí

Za veřejný zájem je třeba, dle názoru podatele, považovat také zájem na ochraně lokalit, u nichž nebyl získán souhlas obcí. Tento veřejný zájem byl deklarován v již zmiňovaném Plánu činnosti SÚRAO 2013.

K uvedenému Ministerstvo životního prostředí v napadeném rozhodnutí v podstatě jen uvedlo, že z hlediska rozhodování o stanovení průzkumného území považuje za aktuální stanovisko státu k problematice Plán činnosti SÚRAO 2014.

K tomu podatel odkazuje na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2013, č. j. 11A 69/2010 – 52, v němž bylo konstatováno, že zájem státu je třeba dovozovat z právních předpisů a právě z koncepčních dokumentů, které deklarují zájem státu pro určitý časový úsek. Z Plánu činnosti SÚRAO 2013 je přitom zřejmé, že veřejným zájmem státu bylo, aby do konce roku 2013 nebylo zahájováno řízení o stanovení průzkumného území bez souhlasu obcí. Obdobným koncepčním dokumentem je Politika územního rozvoje, která na str. 78 ukládá „provést výběr dvou nejvhodnějších lokalit pro realizaci hlubinného úložiště do roku 2015, a to za účasti dotčených obcí.“ Účast dotčených obcí je přitom nutno vykládat tak, že se vyžaduje souhlas těchto obcí, jelikož jejich účast je zajištěna již zákonem a bylo by proto obsoletní takový požadavek jinak v Politice územního rozvoje uvádět. Obdobně také žadatel navrhl principy komunikace a spolupráce s obcemi, mezi kterými výslovně uvádí, že „průzkum lokality neproběhne bez souhlasu obcí a projednání příslušných detailů“ (srov. str. 7 z publikace Hlubinné úložiště radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva dostupné na internetových stránkách žadatele). Jestliže tedy bylo, respektive je veřejným zájmem státu, aby minimálně v roce 2013 nebyla podána žádost o stanovení průzkumného území bez souhlasu obcí, tím spíše je veřejným zájmem státu, aby žádosti, která byla podána v rozporu s tímto veřejným zájmem, nebylo vyhověno.

Jelikož Ministerstvo životního prostředí tento veřejný zájem při svém rozhodování dostatečně nezohlednilo, je nutné napadené rozhodnutí zrušit a věc mu vrátit k novému posouzení.

d) veřejné zájmy podle zákona o ochraně přírody a krajiny

Další veřejný zájem spatřovali podatelé v zájmech na ochraně přírody a krajiny, když upozornili především na dvě lokalita soustavy Natura 2000 ve vymezeném území a na přírodní park Svratecká hornatina.

Ministerstvo sice ve vztahu k přírodnímu parku Svratecká hornatina uvedlo, že se jedná o území, kde je trvale a bez omezení prováděná činnost srovnatelná s geologickými pracemi, s existencí lokality soustavy Natura 2000 se však v napadeném rozhodnutí vůbec nezabývalo. I s ohledem na argumentaci podatele uvedenou v bodě 2.3.1 b) tohoto podání, je tak napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a jako takové nezbyvá správnímu orgánu rozhodujícím o rozkladu nic jiného, než napadené rozhodnutí zrušit.

Ministerstvo životního prostředí přitom dostatečně nezohlednilo ani další námítky některých dotčených orgánů. Například Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí uvedl ve svém stanovisku, že „*požaduje, aby z průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry bylo vyloučeno zvláště chráněné území Přírodní památka Trenckova rokle*“. Ve vztahu k této přírodní památce však Ministerstvo životního prostředí pouze v rámci podmínky č. 8 výrokové části napadeného rozhodnutí stanovilo nepřilíš konkrétní podmínky, z čehož vyplývá, že požadavku orgánu ochrany přírody a krajiny nevyhovělo, a to bez dalšího odůvodnění. I z tohoto důvodu je nutné, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno.

e) veřejný zájem na dodržování zásad činnosti správních orgánů

Veřejný zájem a dodržování zásad dobré správy, povinností uložených právními předpisy, stejně jako zásad transparentnosti a předvídatelnosti chování žadatele jako složky veřejné moci shledává podatel v povinnosti postupovat podle zákona, konkrétně podle § 26 odst. 4 atomového zákona, respektive Plánu činnosti SÚRAO 2013, jak již podatelé rozebírali výše v tomto podání.

Právními důsledky podání žádosti žadatelem v rozporu s Plánem činností SÚRAO 2013 se zabýval podatel již v části 2.2 tohoto podání. Na důležitou úlohu Plánu činnosti SÚRAO 2013 při posuzování veřejných zájmů upozornili podatel již v bodě 2.3.1 písm. c) tohoto podání. Tam uvedené závěry platí také pro posuzování tohoto veřejného zájmu, přičemž z napadeného rozhodnutí nelze poznat, jakým způsobem a zda Ministerstvo životního prostředí uvedený veřejný zájem posoudilo. V tomto ohledu je třeba upozornit na skutečnost, že nevypořádání se s namítaným veřejným zájmem by muselo bez dalšího vyústit ve zrušení napadeného rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost danou nedostatkem důvodů.

2.3.2 Podatel dále namítá, že hodnocení veřejného zájmu na stanovení území pro geologický průzkum pro trvalé uložení vyhořelého jaderného paliva nelze opřít o podklady, shromážděné v průběhu řízení. Rozhodnutí je i v tomto ohledu nepřezkoumatelné. Ministerstvo životního prostředí v odůvodnění rozhodnutí konstatovalo, že „*v lokalitě Kraví hora nebyl nalezen takový veřejný zájem, o kterém by bylo možné na základě současného stavu poznání rozhodnout, že převyšuje zájem na průzkumu provedeném za účelem posouzení další perspektivnosti předpokládané homogenní přírodní geologické struktury – horninového bloku s vhodnými geotechnickými vlastnostmi pro navazující průzkumně-geologické práce jako hostitelského prostředí pro výstavbu jaderného zařízení*“.

Tuto svou úvahu opírá správní orgán o v napadeném rozhodnutí vyjmenované dokumenty. Podatel je však přesvědčen, že jejich obsah jednostranně dezinterpretuje ve prospěch žadatele:

- a) Ministerstvo se v první řadě odvolává na § 26 zákona č. 18/1997 Sb., atomového zákona. Podle něj SÚRAO jako organizační složka státu zajišťuje všechny činnosti spojené s bezpečným ukládáním odpadů, za které stát převzal odpovědnost.

Z této právní úpravy však nelze dovodit nic jiného, než že je SÚRAO obecně legitimováno iniciovat jménem České republiky právní procesy, vedoucí k vyhledání a povolení úložiště, tedy i řízení o stanovení průzkumného území. Totéž ustanovení zákona však ukládá SÚRAO jednoznačnou povinnost řídit se při své činnosti schváleným plánem činnosti. Jak je podrobně zdůvodněno výše, žadatel porušil toto ustanovení zákona, když požádal o stanovení průzkumných území v přímém rozporu se schváleným plánem činnosti na rok 2013. Pokud lze chápat jako složku veřejného zájmu i princip zákonnosti, pak podání návrhu na stanovení průzkumných území je naopak v rozporu s veřejným zájmem.

- b) Správní orgán se dále odvolává na Společnou úmluvu o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a o bezpečnosti při nakládání s radioaktivními odpady, která vstoupila v platnost dne 18. 6. 2001. Touto úmluvou se Česká republika zavázala nakládat s vyhořelým palivem a dalšími radioaktivními odpady tak, aby zabránila potenciálním rizikům z toho vyplývajícím.

Úmluva však nepřikazuje, jakým způsobem má být bezpečnost nakládání s radioaktivními odpady zajištěna. Souvislost této úmluvy s rozhodnutím České republiky řešit otázku radioaktivních odpadů právě jejich trvalým uložením v hlubinném úložišti je tedy jen velmi obecná. Rozhodně dle přesvědčení podatele nelze tuto úmluvu použít jako stěžejní podklad pro stanovení veřejného zájmu na stanovení průzkumného území.

- c) Ministerstvo rovněž odkazuje na Koncepti nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice, která byla schválena usnesením Vlády ČR ze dne 15. května 2002 č. 487. Tento klíčový dokument na prvním místě stanoví, že problematika jaderných odpadů má být řešena jejich trvalým hlubinným uložením. Přitom však ukládá do roku 2015 vybrat dvě finální lokality pro hlubinné úložiště, které budou zaneseny do územních plánů. Z toho je zjevné, že stanovení průzkumných území pro sedm kandidátních lokalit je v rozporu s touto koncepcí a s jejím harmonogramem, nebo se jedná o zastaralý dokument, který by měl být aktualizován, pokud má sloužit k tak závažnému účelu. Odkaz na materiál, podle něhož by v roce 2015 měly být do územních plánů zaneseny dvě finální lokality za situace, kdy mají být teprve prováděny průzkumy ve všech sedmi lokalitách, spíše vyvolává značné pochybnosti o racionálním a efektivním vedení procesu výběru lokalit, než aby byl použit jako podklad pro identifikaci veřejného zájmu na stanovení průzkumných území.

- d) Dalším podkladem pro hodnocení veřejného zájmu je pro správní orgán usnesení Vlády ČR ze dne 20. července 2008 č. 929, kterým byla schválena Politika územního rozvoje. Tento dokument ukládá provést výběr dvou nejvhodnějších lokalit pro realizaci HÚ, a to za účasti obcí.

Účastí obcí v tomto případě je zcela zjevně myšleno něco jiného než prostá účast ve správním řízení, jako je i řízení o stanovení průzkumných území. Ta je zakotvená zákonem a nedávalo by smysl, aby Politika územního rozvoje zdůrazňovala něco, co vyplývá přímo ze zákona. Účast obcí je v tomto případě nutné interpretovat jako možnost obcí ovlivnit výběr lokality nad rámec zákonného minima. Tento požadavek Politiky územního rozvoje byl proveden v Plánu práce SÚRAO 2013, který výslovně podmiňoval zahájení řízení o stanovení průzkumných území

souhlasem dotčených obcí. Odkaz na PÚR lze tedy při hodnocení veřejného zájmu použít spíše jako další důkaz nezákonnosti postupu žadatele.

- e) Dále správní orgán odkazuje na znění Směrnice Rady 2011/70/Euroatom ze dne 19. července 2011. Podle této směrnice mají členské státy hledat alternativní řešení nakládání s jaderným odpadem, tj. uložit ho na svém území nebo si smluvně zajistit uložení na území jiného státu. Podatel chce upozornit na článek 4 odst. 4 směrnice Rady 2011/70/EURATOM, kterou se stanoví rámec Společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem. Podle tohoto článku nejsou povinny členské státy vybudovávat hlubinné úložiště pro trvalé uložení vyhořelého jaderného paliva a radioaktivních odpadů, jelikož mohou za tímto účelem využívat úložiště v jiných státech, se kterými uzavřou dohodu o takovém využívání úložišť. Úložiště tedy není nutné na území České republiky vůbec zřizovat. Tento aspekt však Ministerstvo životního prostředí při svém posuzování veřejných zájmů zjevně nevzalo v úvahu. Pokud by tedy Česká republika využila této možnosti, kterou jí evropská legislativa nabízí, nebylo by nutné zasahovat do jiných veřejných zájmů (na ochranu přírody a krajiny, ochranu pokojného života obyvatel, apod.) a veřejný zájem na zajištění hlubinného úložiště pro trvalé uložení vyhořelého jaderného paliva a radioaktivních odpadů by se nadále posuzoval pouze z hlediska finančních prostředků státu. Toto posouzení však v napadeném rozhodnutí zcela absentuje.

V každém případě směrnice požaduje zajistit účinnou účast veřejnosti, tedy i obcí, na rozhodování o nakládání s vyhořelým palivem. I zde podatel spatřuje přímý rozpor s tímto požadavkem směrnice, když jsou stanovena průzkumná území na území obcí, které výslovně s tímto krokem nesouhlasí a v nichž proběhla místní referenda s jednoznačně nesouhlasnými výsledky. Ani odkaz na směrnici tedy není možné jednoduše použít jako podklad pro prokázání veřejného zájmu na výstavbě úložiště.

- f) Jestliže ministerstvo dále při prokazování veřejného zájmu na realizaci hlubinného úložiště odkazuje na Plán práce SÚRAO 2013, který by schválen usnesením vlády ČR č. 955 dne 20. 12. 2012, pak se jedná o jednoznačnou dezinterpretaci jeho obsahu. Jak bylo podrobně uvedeno výše, z tohoto dokumentu vyplývá přímý závazek žadatele zahájit řízení o stanovení průzkumných území až po získání souhlasu všech dotčených obcí.
- g) Na posledním místě Ministerstvo dokazuje veřejný zájem na stavbě úložiště Plánem činnosti SÚRAO 2014. Tento dokument již neobsahuje požadavek předchozího souhlasu obcí se zahájením průzkumů, což jen zvyšuje zmatečnost celého procesu, zejména s ohledem na shora uvedené požadavky Směrnice EUROATOM a Politiky územního rozvoje 2008, které byly zohledněny v Plánu činnosti SÚRAO 2013 a již se vůbec nepromítly do plánu práce na následující rok.

Ministerstvo životního prostředí tedy zcela nepřiměřeně nadhodnotilo podklady pro rozhodnutí, které podle něj poukazují na veřejný zájem na výstavbě úložiště, a naopak neodůvodněně opominulo složky veřejného zájmu, na něž poukazoval podatel, a které svědčí proti vydání rozhodnutí o stanovení průzkumného území.

Závěrem si podatel dovoluje vyhradit možnost své podání doplnit v přiměřené lhůtě o další námítky.

III. Závěrečný návrh

Vzhledem k výše uvedenému podatel v souladu s § 152 odst. 5 písm. a) správního řádu navrhuje, aby ministr životního prostředí napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil Ministerstvu životního prostředí k novému projednání.

V Brně dne 7. 11. 2014

Advokátní kancelář Šíkola a partneři, s.r.o.